

УДК 336.72

Плахотнік О.О.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та організації виробництва
Дніпродзержинського державного технічного університету

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА ТА СОБІВАРТІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА У МЕРЕЖЕВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Розглядаються питання ефективного управління витратами і собівартістю продукції підприємств, що характеризуються розгалуженістю зовнішніх і внутрішніх зв'язків. В його основі лежить система бюджетування. Наведена модель системи бюджетування підприємства у вигляді багаторівневої мережі.

Ключові слова: управління витратами, підприємство, система бюджетування.

Плахотник Е.А. УПРАВЛЕНИЕ ЗАТРАТАМИ ПРОИЗВОДСТВА И СЕБЕСТОИМОСТЬЮ ПРОДУКЦИИ В СЕТЕВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Рассматриваются вопросы эффективного управления затратами и себестоимостью продукции предприятий, характеризующихся разветвленностью внешних и внутренних связей. В его основе лежит система бюджетирования. Приведена модель системы бюджетирования предприятия в виде многоуровневой сети.

Ключевые слова: управление затратами, предприятие, система бюджетирования.

Plakhotnik O.O. PRODUCT COST MANAGEMENT IN THE NETWORKED ECONOMY

Addresses the issues of effective cost management and the cost price of production of enterprises with extensive external and internal relationships. It is based on the system of budgeting. Is budgeting system model of the enterprise in the form of a tiered network.

Keywords: cost management, company, the system of budgeting.

Постановка проблеми. Одним з результатів розвитку економічних стосунків підприємств на початку XXI століття, що представляють розвинені соціально-економічні системи (СЕС), стала можливість побудови взаємовідношень між ними та їх підрозділами на основі прямих рівноправних зв'язків «усіх з усіма». Така модель економіки серед науковців отримала назву мережевої. З особливою гостротою для таких підприємств постає питання управління витратами і собівартістю виробництва, що ускладнюється відсутністю прозорості руху фінансових ресурсів, розгалуженістю та тривалістю періодів їх використання. Існуюча у теперішній час загальнодоступність встановлення мережевих взаємин між соціально-економічними системами, їх елементами та незалежність від просторово-часових обмежень стали можливими завдяки досягнень науково-технічного прогресу в сфері інформаційно-комунікаційних технологій [1, с. 46].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання становлення і розвитку мережевої економіки, формування мережевих форм організації підприємств розглядалися в роботах таких вчених, як Л. Абалкін [2], В. Барінов [3], Н. Брюховецька [4], І. Булеев [5], О. Шепеленко [5] та ін. Специфіку функціонування окремих видів економічних мереж досліджували у своїх роботах В. Андрієнко [6], Й. Беккер [7], М. Райс [8]. Питанням синергетичного і мультиплікативного ефектів інноваційної діяльності присвячені роботи В. Гейця [9], О. Дмитренко [10], В. Зимовця [11].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на суттєвий інтерес сучасних дослідників до теми управління підприємствами як мережевих соціально-економічних систем, її сутність залишається недостатньо дослідженою. Крім того, виникають все нові сфери присутності мережевих СЕС, удосконалюється форма їх побудови. Існуюча інформація про мережі вимагає систематизації і узагальнення для виявлення визначальних характеристик розвитку і функціонування сучасних мережевих утворень. Тому виникає питання ефективного управ-

ління новими і вже існуючими СЕС у мережевій економіці, що засновані на комплексному використанні інноваційних методів регулювання та ринкових механізмів розвитку.

Постановка завдання. Метою статті є розробка механізму управління підприємства як соціально-економічної системи мережевої економіки на основі системи бюджетування, який забезпечує ефективне управління витратами виробництва і його собівартістю.

Викладення основного матеріалу дослідження. Глобалізація світової економіки та пов'язані з нею соціальні, економічні, екологічні, демографічні і інші аспекти зробили зовнішнє середовище підприємств набагато більш складним, динамічним та невизначеним, що зміщує акценти в їх управлінні на забезпечення гнучкості, оперативності й адаптивності. Такі перетворення передбачають перехід до постіндустріального укладу, який базується на організації та принципах мережевих взаємодій підприємств. Описаний перехід супроводжується масовим поширенням онлайн-контактів, нівелюванням соціальних відстаней і зростанням непередбачуваності світових ринків. Це приводить до збільшення числа нестабільних горизонтальних зв'язків підприємств, які є складовими соціально-економічної системи, й посиленню в ній ролі феномена самоорганізації, зростанню мережевої взаємозалежності між учасниками бізнес-процесів.

Відзначені вище зміни в управлінні соціально-економічними системами приводять до зміни їх бізнес-процесів. Промислове виробництво, що здійснюється залученими до його реалізації соціально-економічними системами, зазнає істотної реорганізації. В умовах глобалізації структура виробництва та фінансів, що використовуються на його реалізацію, різних соціально-економічних систем, стає взаємопов'язаною та взаємозалежною. Процес виробництва супроводжується ростом числа транзакцій.

Соціально-економічні системи у теперішній час представляють собою мережу, що складається з вузлів – учасників бізнес-процесів мережевої й міме-

режевої взаємодії, а також відносин і комунікацій між ними. При цьому створена мережева структура, на відміну від традиційних ієрархічних, є більш адаптивною до змін зовнішнього оточення та володіє можливістю адекватно відображати самоорганізований тимчасовий характер розміщення і функції кожного учасника бізнес-процесу в сукупності координації їх діяльності й відносин.

У результаті змін, що відбуваються, у бізнес-процесах соціально-економічних систем управлінські відносини, які виникають у процесі їх взаємодії й розвитку, як і самі системи управління, стають багатовимірними. Реагуючи на ці зміни, соціально-економічна система, як відкрита система, починає постійно самооновлюватися, при цьому помітно підсилюється роль феномена самоорганізації. Самоорганізація розглядається як один з найбільш важливих факторів, що має істотний зворотний вплив на зміни, які відбуваються в предметній області.

Під самоорганізацією соціально-економічної системи будемо надалі розуміти її властивість здобувати просторову, функціональну, логічну або іншу структуру без управлінського впливу ззовні. У цьому процесі основну роль мають формування та розвиток горизонтальних зв'язків і «проміжність» стану будь-якої соціально-економічної системи, яке характеризується появою тимчасових горизонтальних структур.

На підставі дослідження перерахованих процесів, що відбуваються у сучасній економіці, вітчизняні й закордонні вчені постулюють сутність мереж як нової форми організації й взаємодії соціально-економічних систем для ведення бізнесу. Перехід до нової структури соціально-економічної системи дозволяє забезпечити сприятливі умови для високоефективного її розвитку та стимулює економічне зростання. Основними особливостями такої мережевої форми організації господарювання, що відрізняє її від ринку та ієрархії є:

заміна вертикальної ієрархії більш ефективними горизонтальними зв'язками;

більш висока гнучкість і реакція на зміну вимог споживачів в силу автономності учасників і можливості швидкої зміни партнерів;

істотна роль особистих зв'язків, які визначають довіру учасників один до одного, що спрощує процедуру досягнення домовленостей і прийняття рішень; використання колективних активів, розташованих у декількох точках ціннісного ланцюга, декількома учасниками мережевої взаємодії;

більший акцент і орієнтація на ринкові механізми ніж на адміністративні форми управління потоками ресурсів.

При цьому в наукових статтях виділяється наступна класифікація типових мережевих структур для організації соціально-економічних систем:

внутрішня мережа (коли соціально-економічна система виділяє свої структурні одиниці в окремі види бізнесу й співробітничав з ними на ринкових умовах);

стабільна мережа (коли центральна структурна одиниця соціально-економічної системи зосереджена на декілька ключових компетенціях, а допоміжні види діяльності віддає на аутсорсинг постійним партнерам);

динамічна мережа (коли центральна структурна одиниця соціально-економічної системи може взагалі не мати активів, залучати їх на умовах аутсорсингу, але повинна мати хоча б одну найбільш важливу компетенцію – як правило, знанням того, що праг-

не споживач. У цьому випадку стабільної мережі не існує, її учасники можуть постійно змінюватися, однак центральна структурна одиниця соціально-економічної системи повинна постійно розбудовувати свою компетенцію для управління динамічною мережею).

Роль центральної структурної одиниці соціально-економічної системи або мережевого брокера визначається цілями створення мережі. Якщо ініціатором створення мережі є велике підприємство, яке прагне оптимізувати процес створення споживчої цінності, то воно намагається зберегти за собою основні компетенції для контролю всього ланцюжка створення цінності. Тоді роль мережевого брокера буде виконувати фірма-ініціатор створення мережі, яка володіє основним набором системотворчих ресурсів (фінанси, ноу-хау і т.д.).

У випадку створення мережі дрібними підприємствами присутнє намагання об'єднати компетенції для створення більш привабливої пропозиції своїм споживачам. Як правило, ці підприємства створюють координаційну раду, на яку покладають процес координації функціонування мережевих підприємств і вирішення виникаючих проблем.

Трансформації, що відбуваються в предметній області дослідження, роблять актуальною проблему узгодження й координації виникаючого при цьому мережевої та міжмережевої взаємодії. В результаті цього виникає проблема зміни функціонального складу управління соціально-економічними системами: перетворення менеджменту з функціонального в багатовекторний, мережевий і навіть міжмережевий. Ці зміни пов'язані, у першу чергу, з тим, що менеджмент у соціально-економічній системі до останнього часу розглядався тільки функціонально, як управління структурою із закритими непрозорими кордонами.

Одним із ефективних інструментів, який дозволяє враховувати специфіку мережевої взаємодії в соціально-економічних системах, а з іншого боку, підвищувати гнучкість виробничого процесу, є бюджетне управління або бюджетування.

Сучасна теорія менеджменту пропонує визначення бюджетування як наймогутнішого й ефективного інструмента, що дозволяє не тільки контролювати витрати, але й забезпечувати надання інформації для прийняття рішень на різних рівнях управління соціально-економічної системи. Використання бюджетного управління дозволяє менеджерам соціально-економічної системи оперативно ухвалювати рішення щодо цілої низки важливих завдань, серед яких: прогнозування фінансових результатів, установлення цільових показників фінансової ефективності та рентабельності, установлення лімітів найбільш важливих видатків, обґрунтування фінансової рентабельності проектів інвестицій в основні кошти, матеріальні та нематеріальні активи.

Однак у мережевих структурах традиційні технології бюджетного управління не завжди ефективні, тому що вони не повною мірою забезпечують вирішення відповідних проблемних системних завдань, поєднання і спадкоємність управління та самоврядування, управління та самоорганізації.

Класична система організації бюджетного управління орієнтована, насамперед, на відображення основних фінансових показників діяльності соціально-економічної системи. Однак в умовах мережевої економіки цієї інформації вже не достатньо. У сучасних умовах керівникам мережевих соціально-економічних систем необхідно точно прогнозувати

ефективність роботи кожної структурної одиниці в мережі й особливо – оцінювати ефективність роботи одиниць, що приносять основний дохід.

Для отримання такої оцінки в рамках системи менеджменту необхідна повна інформація не тільки про планові фінансові результати діяльності всієї соціально-економічної системи-мережі, але й кожної її структурної одиниці окремо. Володіння такою інформацією дозволяє керівникам соціально-економічної системи на підставі аналізу планових витрат ухвалювати ефективні управлінські рішення в частині їх оптимізації, а також оцінювати ефективність діяльності кожної структурної одиниці – елемента мережі та ухвалювати управлінські рішення по оптимізації її діяльності.

Проведений у рамках наукового дослідження аналіз процесів менеджменту в соціально-економічних системах показав наступні найбільші труднощі класичного бюджетного управління в умовах мережевої економіки:

коректний збір даних для бюджетування в умовах територіального розподілу елементів (структурних одиниць);

доведення стратегічних планів керівництва соціально-економічної системи до менеджменту окремих структурних одиниць мережі;

скорочення часу на підготовку й наступний аналіз виконання зведеного бюджету соціально-економічної системи при наявності великого асортименту послуг і продукції, що реалізується окремими структурними одиницями мережі, та великою кількістю мережевих зв'язків;

скорочення обсягів трудових витрат фінансових фахівців на консолідацію даних з окремих структурних одиниць мережі й перевірку коректності отриманих результатів;

оцінка ефективності діючих структурних одиниць мережі й планування інвестицій у відкриття нових.

На підставі цього виникає необхідність формування нових стратегій бюджетного управління, які доповнені принципами й процедурами освоєння корисних властивостей горизонтальних зв'язків між учасниками мережевої та міжмережевої взаємодії в соціально-економічній системі.

У рамках дослідження розроблена стратегія бюджетного управління соціально-економічних систем мережевої економіки, яка ґрунтується на інтеграції традиційного вертикального й горизонтального бюджетного управління, сучасних концепцій мережевого менеджменту й контролінгу, а також принципів віртуалізації бюджетних відносин у соціально-економічній системі з використанням інформаційних технологій і систем.

Для ілюстрації елементів розробленої стратегії скористаємося схемою взаємозв'язків при реалізації систем бюджетування соціально-економічних систем в мережевій економіці (рис. 1).

На рис. 1 представлена мережа соціально-економічних систем (рис. 1 бл. 1-4), кожна з яких представлена мережею своїх структурних одиниць і взаємозв'язками між ними.

З кожною i -ою соціально-економічною системою асоційований зведений бюджет (рис. 1 бл. «Зведений бюджет СЕС i »). З окремою структурною одиницею асоційовані окремі бюджети (рис. 1 бл. «БСО i,j »); j – індекс структурної одиниці i -ої соціально-економічної системи). Подальша індексація елементів мережі зрозуміла з контексту. Будемо їх називати бюджетами структурної одиниці соціально-економічної системи.

На рис. 1 цифрами позначено соціально-економічні системи, контур яких представлено крапкопунктирною лінією. Великими прямокутниками збільшеної жирності – зведені бюджети соціально-економічної системи; маленькими прямокутниками збільшеної жирності бюджети, що отримані при

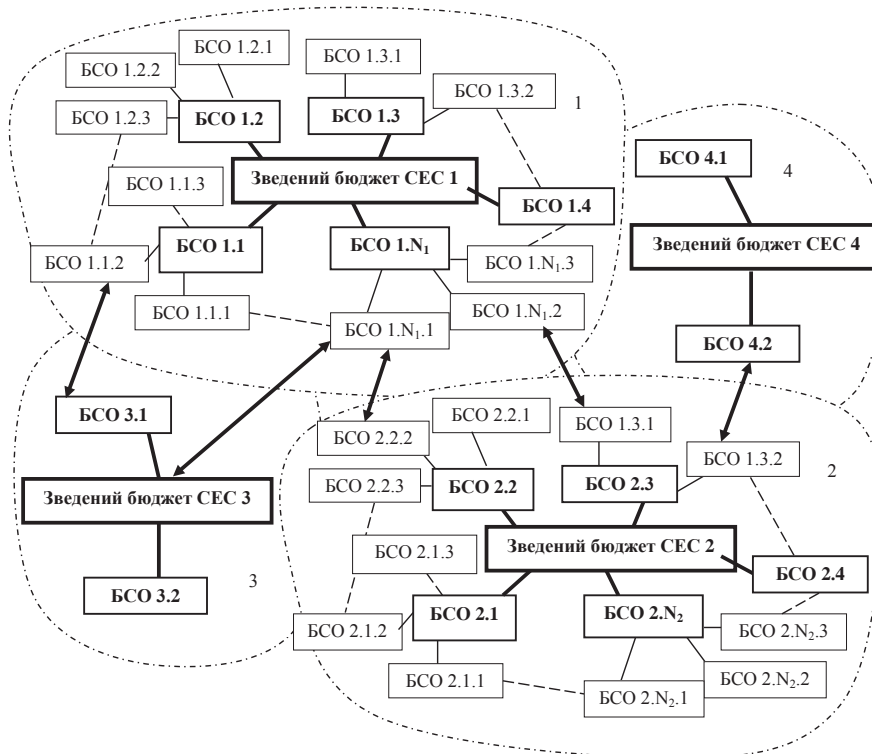

Рис. 1. Взаємозв'язки у структурі систем бюджетування СЕС мережевої економіки

першому рівні декомпозиції зведеного бюджету соціально-економічної системи і т.д. Суцільними лініями зображені напрями декомпозиції (вертикальні зв'язки) бюджетів соціально-економічної системи (збільшеної жирності 1 рівень, звичайної жирності 2 рівень), пунктирними лініями зображені взаємозв'язки між бюджетами соціально-економічної системи одного рівня декомпозиції (горизонтальні зв'язки), лініями зі стрілками – взаємозв'язки між різними соціально-економічними системами.

Для деталізації запропонованої стратегії розглянемо окрему соціально-економічну систему. З метою спрощення викладу не будемо звертати увагу на індекс соціально-економічної системи. Зі зведеним бюджетом Bu_{zV} соціально-економічної системи й окремими бюджетами її структурних одиниць в рамках дослідження асоційовані наступні поняття (рис. 1):

у широкому розумінні – деталізований план діяльності соціально-економічної системи, спрямований на досягнення цілей її функціонування, що містить планові показники на певну перспективу;

у вузькому розумінні – офіційний документ, представлений у вигляді кошторису, таблиці, відомості доходів і видатків соціально-економічної системи на певний період часу.

Зведений бюджет Bu_{zV} соціально-економічної системи охоплює всі напрями її діяльності й містить у собі в якості складових частин:

операційний план (показники по поточних господарських операціях),

фінансовий план (розмір і структуру фінансових надходжень і витрат),

інвестиційний план (капітальне будівництво й закупівля основних коштів).

Зведений бюджет Bu_{zV} соціально-економічної системи містить множину статей, які формуються на основі деталізації кожного розділу її фінансового звіту про стан за прибутками й збитками. Крім того, формування множини статей здійснюється на основі господарських операцій поточного й майбутнього періодів. Це дозволяє адаптувати облік на підставі системи бюджетування до традиційних форм бухгалтерського обліку, що існують у соціально-економічній системі.

Для формалізації опису стратегії бюджетного управління соціально-економічної системи мережевої економіки представимо її зведений бюджет у вигляді:

$$Bu_{zV} = \{stat_k, stat\_p\_value_k, stat\_f\_value_k\}_{k=1, \overline{K}}, \quad (1)$$

де $stat_k$ – k-та стаття бюджету – стаття з множини статей STAT;

$stat\_p\_value_k$ – планове значення k-ої позиції бюджету (у вартісному або натуральному виді);

$stat\_f\_value_k$ – фактичне значення k-ої позиції бюджету (у вартісному або натуральному виді);

K – загальна кількість позицій у зведеному бюджеті соціально-економічної системи.

$$STAT = \{stat_m, stat\_tip_m\}_{m=1, \overline{M}}, \quad (2)$$

$stat\_tip_m$ – тип m-ої статті (доходи або видатки);

M – загальна кількість статей доходів і видатків.

Будемо припускати, що $K=M$, тобто множина STAT складається тільки зі статей, які використовуються у зведеному бюджеті Bu_{zV} .

Під господарською операцією розуміється найпростіша подія в діяльності соціально-економічної системи, що викликає виникнення доходів, видатків, отримання/виплат коштів, формування залишків або рух товарно-матеріальних цінностей.

Для подальшої формалізації стратегії формування бюджетного управління соціально-економічної системи мережевої економіки представимо множину господарських операцій у наступному виді:

$$HOSP\_OP_{zV} = \{hosp\_op_j, hosp\_op\_tip_j\}_{j=1, \overline{O}}, \quad (3)$$

де $hosp\_op_j$ – j-та фінансово-господарча операція діяльності соціально-економічної системи;

$hosp\_op\_tip_j$ – тип j-ої фінансово-господарчої операції в рамках діяльності соціально-економічної системи;

O – загальна кількість фінансово-господарчих операцій, виявлених на підставі аналізу діяльності соціально-економічної системи.

Організаційно-фінансова структура, яка представлена на рис. 1 у вигляді мережі окремих бюджетів структурних одиниць, визначає порядок формування фінансових результатів і розподіл відповідальності за досягнення загального результату соціально-економічної системи.

На рис. 1 виділяється множина рівнів декомпозиції мережі структурних одиниць:

$$Net\_levels = \{net\_level_w\}_{w=1, \overline{W}}, \quad (4)$$

де W – кількість рівнів декомпозиції.

Для наведеного на рис. 1 прикладу множина (4) складається з 3-ох елементів:

перший рівень – рівень соціально-економічної систем (недекомпована мережа) – складається з одного вузла – самої соціально-економічної системи. З цим вузлом асоційований бюджет Bu_{zV} ;

другий рівень – рівень представлений вузлами, які були виділені на першому кроці мережевої декомпозиції. З цими вузлами асоційовані наступні бюджети структурних одиниць BCO 1.1, BCO 1.2, ..., BCO 1.N1, ..., BCO 4.1, BCO 4.2;

третій рівень – рівень, представлений вузлами, які були виділені на другому кроці мережевої декомпозиції. З цими вузлами асоційовані наступні бюджети BCO 1.1.1, BCO 1.1.2, ..., BCO 1.N1.1, BCO 1.N1.2, BCO 1.N1.3.

Для формалізації поняття бюджету i-ої структурної одиниці соціально-економічної системи отриманої j-го рівня декомпозиції представимо його у вигляді:

$$Bu_{ji}^h = \{stat_{k,ji}, stat\_p\_value_{k,ji}, stat\_f\_value_{k,ji}\}_{k=1, \overline{K}, i=2, \overline{W}}, \quad (5)$$

де $stat_{k,ji}$ – k-та стаття i-го бюджету структурної одиниці на j-ому рівні декомпозиції соціально-економічної системи – стаття з множини статей STAT,

$stat\_p\_value_{k,ji}$ – планове значення k-ої статті i-го бюджету структурної одиниці на j-ому рівні декомпозиції соціально-економічної системи (у вартісному або натуральному виді),

$stat\_f\_value_{k,ji}$ – фактичне значення k-ої статті i-го бюджету структурної одиниці на j-ому рівні декомпозиції соціально-економічної системи (у вартісному або натуральному виді);

h – індекс базового бюджету структурної одиниці соціально-економічної системи на (j-1)-му рівні, що породжує бюджет структурної одиниці на j-му рівні декомпозиції (бюджет – предок).

Організаційно-фінансова структура дозволяє соціально-економічній системі вести внутрішню облікову політику, відслідковувати рух ресурсів і оцінювати ефективність управління ними. Наявність організаційно-фінансової структури дозволяє керівникам соціально-економічної системи:

відслідковувати кордони діяльності організаційно-функціональних одиниць;

оцінювати, контролювати й координувати діяльність організаційно-функціональних одиниць.

Сформована множина бюджетів структурних одиниць (5), її вертикальні й горизонтальні зв'язки в рамках мережевої взаємодії, що встановлюється за допомогою індексів бюджетів та їх елементів, підпорядкованість і класи знаходять своє відображення у внутрішньому регламентному документі соціально-економічної системи – положенні. Структура положення містить у собі наступні розділи:

опис класів бюджетів структурних одиниць;
опис складу бюджетів структурних одиниць;
опис вертикальних і горизонтальних зв'язків між бюджетами структурних одиниць;
перелік керівників бюджетів структурних одиниць і їх повноваження;
порядок розрахунку (планування й обліку) фінансових результатів діяльності на основі застосування системи ключових показників.

Висновки з проведеного дослідження. Розглянуті методи мережевої взаємодії між підприємствами, а також їх підрозділами дозволяють перейти до формалізації функцій керівників структурних одиниць соціально-економічних систем і, в першу чергу, до управління витратами виробництва та його собівартістю. При цьому необхідно зосередити увагу на різних видах бюджетного управління – вертикального та горизонтального. Представлені елементи стратегії бюджетного управління підприємствами як складовими соціально-економічних систем мережевої економіки для своєї реалізації потребують створення ефективної організаційної інфраструктури підтримки процесів бюджетування. Це визначає необхідність адаптації існуючих моделей побудови організаційного забезпечення до особливостей мережевої взаємодії.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Матюшок В.М. Сетевая экономика и глобализация экономической деятельности / М. Матюшок // Информационное общество. – 1999. – вып. 6. – С. 46–57.
2. Абалкин Л.И. Институт экономики: размышления о будущем [Текст] / Леонид Иванович Абалкин. – М. : Ин-т экономики, 2008. – 88 с.
3. Баринов В.А. Развитие сетевых формирований в инновационной экономике [Текст] / В.А. Баринов, Д.А. Жмуров // Менеджмент в России и за рубежом. – 2007. – № 1. – С. 20–30.
4. Брюховецкая Н.Е. Трансформация промышленного комплекса региона: проблемы управления развитием: Монография / Под общ. ред. В.И. Дубницкого, И.П. Булева / Донецк: ДЭГИ, ООО «Юго-Восток, ЛИТ», 2008. – С. 123–130.
5. Булеев И.П. Институты гражданского общества / И.П. Булеев, О.В. Шепеленко // Проблемы повышения эффективности функционирования предприятий различных форм собственности: Сб. науч. тр. / НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2005. – С. 39–55.
6. Бюджетування в економічних системах / За ред. д.е.н., проф. Андрієнко В.М., д.е.н., проф. чл.-кор. НАН України Лисенко Ю.Г. / Донецьк: Юго-Восток, 2009. – 360 с.
7. Беккер Й. Менеджмент процессов / Й. Беккер, Л. Вилков, В. Таратухин и др. – М. : Эксмо, 2007. – 384 с.
8. Райсс М. Границы «безграничных» предприятий: перспективы сетевых организаций [Текст] / М. Райсс // Проблемы теории и практики управления. – 1997. – № 1. – С. 92–97.
9. Геєць В.М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку [Текст] / В.М. Геєць. – НАН України, Ін-т екон. та прогноз. НАН України. – К., 2009. – 864 с.
10. Дмитренко О. П. Інновації – рушійна сила творчого прогресу в економіці [Текст] / О. П. Дмитренко // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля: наук. журн. – Луганськ: СХУ ім. В. Даля, 2012. – № 11, Ч. 2. – С. 90–94.
11. Зимовець В. Державна фінансова політика економічного розвитку [Текст]: монографія / В.В. Зимовець. – К. : Ін-т економіки і прогнозування НАН України, 2010. – 356 с.

УДК 330.352.3:637

Поліщук І.І.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри товарознавства та маркетингу
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Шарко В.В.

*кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри товарознавства та маркетингу
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ФАКТОР ІНТЕНСИВНОСТІ ЇХ РОЗВИТКУ

У роботі досліджено стан розвитку підприємств легкої промисловості України. Запропоновано заходи щодо стабілізації ситуації в легкій промисловості, спрямованих на збереження робочих місць, наповнення державного бюджету та позабюджетних фондів, подолання негативних явищ тіньової економіки і створення зацікавленості працюючих у легалізації виплати заробітної плати.

Ключові слова: легка промисловість, підприємство, продукція, заходи, інтенсифікація

Поліщук И.И., Шарко В.В. МОНИТОРИНГ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ КАК ФАКТОР ИНТЕНСИВНОСТИ ИХ РАЗВИТИЯ

В работе исследовано развитие предприятий легкой промышленности Украины. Предложены меры по стабилизации ситуации в легкой промышленности, направленные на сохранение рабочих мест, наполнение государственного бюджета и внебюджетных фондов, преодоление негативных явлений теневой экономики и создание заинтересованности работающих в легализации выплаты заработной платы.

Ключевые слова: легкая промышленность, предприятие, продукция, мероприятия, интенсификация